

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

niepodległa

W walce o Polskę niepodległą

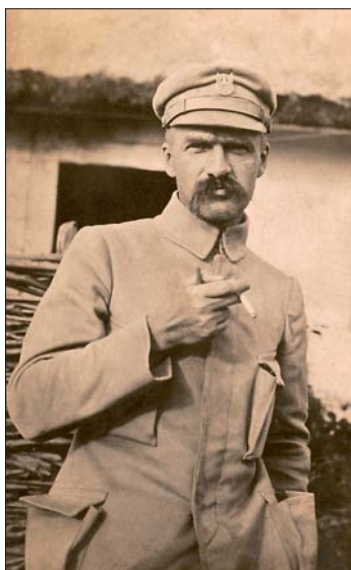
W 1914 roku, kiedy wybuchła I wojna światowa, pojawiła się realna szansa odzyskania przez Polskę niepodległości. Zaborcy, z jednej strony Rosja, a z drugiej – Niemcy i Austro-Węgry stanęli do walki przeciwko sobie. W gruzach leżały dawne monarchie, powstawały nowe systemy społeczno-polityczne, zmieniały się europejskie układy sił, na mapie pojawiały się nowe państwa. W tej sytuacji marzenia o suwerennej i niepodległej Polsce po 123 latach niewoli mogły się spełnić, chociaż było wiadomo, że wolność nie przyjdzie sama i nikt jej nam nie ofiaruje.

Wywalczyć ją musimy sami. 3 sierpnia 1914 roku wieczorem w krakowskich Oleandrach Józef Piłsudski mówił do swych żołnierzy, członków pierwszej kompanii strzeleckiej: „Spotkał was ten zaszczyt, że jako pierwsi pójdziecie do Królestwa i przekroczycie granicę zaboru rosyjskiego jako czołowa kolumna wojska polskiego, idąc walczyć za oswobodzenie Ojczyzny...”. W tym samym czasie we Lwowie podpułkownik Józef Haller tworzył Legion Wschodni, złożony w znacznej mierze z wychowanków „Stałych drużyn” sokolich i harcerskich.

Przygotowania do wystąpienia zbrojnego podjęte zostały także przez inne organizacje na terenie kraju. Apele wzywające Rodaków do włączenia się do walki o niepodległość, napływające z Krakowa, Warszawy i Lwowa odbiły się szerokim echem w świecie, a przede wszystkim za Oceanem. Od pierwszych dni istnienia, od 1894 roku Związek Sokołów Polskich w Ameryce za cel najważniejszy zadanie uznawał pracę z młodzieżą i przygotowanie młodzieży jak przyjdzie właściwy moment, do służby w szeregach przyszłej Armii Polskiej.

Słowa hymnu sokolego brzmiały:

*„Z za morza i gór,
W szumie szarych piór,
Gdy Ojczyzna woła
Drużyny Sokoła stają niby mur”*

**Polacy! Kościuszko i Pułaski walczyli
za wolność Polski i innych narodów!
Idźmy w ich ślady! Hej na bój z
wrogiem odwiecznym Polski i wolności!**

POLES! KOSCIUSZKO AND PUŁASKI FOUGHT FOR THE LIBERTY
OF POLAND AND OTHER NATIONS. FOLLOW THEIR EXAMPLE.
ENLIST IN THE POLISH ARMY!

Fighting for Independent Poland

In 1914, when World War I broke out, a realistic opportunity for Poland to restore its independence arose. The partitioners – on the one side Russia, on the other Germany and Austria-Hungary – stood and fought against each other. Old monarchies crumbled, new socio-political systems were emerging, European balance of power was shifting, new countries were appearing

on the map. In this situation dreams about a sovereign and independent Poland after 123 years of enslavement could come true, even though it was clear that freedom would not follow automatically and no one would give it to us. We were the ones who had to fight for it.

In the evening of August 3, 1914, in Oleandry, Cracow, Józef Piłsudski said the following words to his soldiers from the First Cadre Company: “You will have the privilege to be the first to march into the Kingdom (of Poland) and cross the border of the Russian partition as the leading column of the Polish army, on your way to liberate our Homeland.”

At the same time in Lvov Lt Col Józef Haller was forming the East Legion, comprising mainly the alumni of Sokół (the ‘Falcon’ Polish Gymnastic Society) and scout troops. Preparations for a military operation were undertaken also by other organisations in the country.

Calls for Poles to join the fight for independence, heard in Cracow, Warsaw and Lvov, resonated across the world, most notably in America. Since the very first days of its existence, i.e. since 1894, the Polish Falcons’ Alliance of America regarded as its primary objective forming the youth and, in due course, preparing young Poles for military service in the ranks of a future Polish army. These were the words of the Polish Falcons’ anthem:

*“Over the sea and the mountains
In the swoosh of grey feathers
When the Homeland calls
The Falcons’ troops will stand together”*

**V ŚWIATOWY
ZJAZD POLONII
I POLAKÓW Z ZAGRANICY**

Warszawa, 20-23 września 2018 r.

ŁĄCZY NAS

niepodległa

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

ORGANIZATORZY:

Stowarzyszenie
„Wspólnota Polska”

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

PATRONAT HONOROWY
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ANDRZEJA DUDY
W ROKU 100-LLECIA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI 1918-2018

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU HONOROWEGO
STANISŁAW KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU RP

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

niepodległa

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

niepodległa

W walce o Polskę niepodległą

Fighting for Independent Poland

Sokolstwo Polskie, jako pierwsze, zgłosiło się do prezydenta Wilsona z petycją o udzielenie zgody na utworzenie w USA Armii Polskiej. Szczegółowy projekt omawiany był na Zjeździe Sokoła w Pittsburghu. Do realizacji jednak nie doszło, ponieważ USA przystąpiły do wojny i ogłosiły mobilizację. Jako wspomnienie po tej inicjatywie pozostała Fundacja Kościuszkowska, organizacja wielce zasłużona dla środowisk emigracyjnych. Natomiast władze francuskie wyraziły zgodę na utworzenie na swym terenie „autonomicznej armii polskiej, mającej walczyć pod polskim sztandarem, pod najwyższym dowództwem francuskim”.

Ze względu na kolor mundurów zwaną „Błękitną Armią”. Rozpoczęła się zakrojona na olbrzymią skalę i prowadzona z amerykańskim rozmachem akcja werbunkowa. Apele i płomienne wystąpienia publiczne sławnego pianisty Ignacego Jana Paderewskiego i popularnego pisarza Władysława Gąsiorowskiego sprawiły, że przed punktami werbunkowymi do wojska polskiego ustawiały się długie kolejki. Władze USA i Kanady

bardzo życzliwie ustosunkowały się do tej akcji, której patronowały wszystkie organizacje polonijne. Dla zgłaszających się ochotników utworzone zostały obozy, szkoły oficerskie i podoftcerskie (Niagara, Cambridge, Toronto). 26 grudnia 1917 roku do portu w Bordeaux przybył entuzjastycznie witany pierwszy transport ochotników amerykańskich, a po nim w odstępach kilku tygodniowych napływały dalsze.

W kwietniu 1918 roku w szeregach tworzącego się wojska było 204 oficerów i 10 738 szeregowych. Utworzona została pierwsza dywizja pod dowództwem generała Vidallona, który walczył się w walkach na froncie zachodnim

pod St. Hilaire, Centre-Chaiton and Bois de Raquette, a wkrótce potem druga dywizja. Dzięki staraniom Narodowego Komitetu Polskiego, na czele którego stał Roman Dmowski dowódcą naczelnym Armii został przybyły z Rosji generał Józef Haller. W swym pierwszym rozkazie napisał:

„Żołnierze! Dobrze spełniście do tej pory wasze obowiązki, walcząc u boku odkrytych chwałą wojsk francuskich, amerykańskich i wszystkich zaprzyjaźnionych armii. Teraz trzeba uwolnić wszystkie ziemie polskie, które trzeba zjednoczyć z Pomorzem i Gdańskiem. Wiara i miłość Ojczyzny niech będzie dla was bodźcem”.

Wiosną 1919 roku rozpoczął się transport polskich oddziałów do dalekiej Ojczyzny. W szeregach 80-tysięcznej „Błękitnej Armii” byli Polacy z najdalszych zakątków świata – z USA, Kanady, Brazylii, z Włoch, francuskich i brytyjskich obozów jenieckich, z wojsk rosyjskich walczących we Francji, z francuskich kolonii afrykańskich, z dalekiego Harbinu i Szanghaju. Podróż przez Niemcy trwała kilka tygodni. Po przekroczeniu granicy żołnierze „Błękitnej Armii” wysiadali z wagonów i całowali ziemię polską. Wielu z nich, urodzonych na obczyźnie, widziało ją po raz pierwszy. „Błękitna Armia” stanowiła istotną część Wojska Polskiego, które pod dowództwem Józefa Piłsudskiego w 1920 roku obroniło kraj przed nawałnicą bolszewicką.

The Polish Falcons were the first to come forward to President Wilson with a petition requesting a permission to form the Polish army in the USA. A detailed draft was discussed during a Falcons’ convent in Pittsburgh. Ultimately, the project did not come to fruition because the US entered the War and announced mobilisation. The aftermath of this initiative was the Kościusko Foundation, an organisation which has rendered great service to the Polish diaspora. At the same time, the French authorities gave their consent to form on their territory ‘an autonomous Polish army fighting under its own banner, under the French high command’, known as the ‘Blue Army’ because of the colour of their uniforms. A large-scale American-style military recruitment campaign was launched. Calls to arms and passionate public speeches by the famous pianist Ignacy Jan Paderewski and the popular writer Władysław Gąsiorowski brought about long queues to the Polish army recruitment offices. The authorities of the US

and Canada were very sympathetic to this initiative which was held under the patronage of all the Polish organisations abroad. For the newly-recruited volunteers, camps and military schools for officers and non-commissioned officers were established (Niagara, Cambridge, Toronto). On December 26, 1917, the first transport of American volunteers, enthusiastically welcomed, arrived at the port of Bordeaux, followed by several more at regular intervals.

In April 1918 there were 204 officers and 10 738 privates in the ranks of the army in the making.

The first division was formed under the command of Gen. Vidallon who would make a name for himself during the battles on the Western

Front at St. Hilaire, Centre-Chaiton and Bois de Raquette. Soon the second division was formed. Through the efforts of the Polish National Committee, headed by the Roman Dmowski, Gen. Józef Haller, who had arrived from Russia, became the commander-in-chief of the army. In his first order he wrote: ‘Soldiers! So far you have been fulfilling your duties well, fighting alongside the glorious French and American troops, as well as other friendly armies. Now we have to liberate the Polish territory which needs to be united, together with Pomerania and Gdańsk. May the faith and love of the Homeland be your stimulus!’

In the spring of 1919 transport of Polish troops to the distant homeland began. In the ranks of 80 000-strong ‘Blue Army’ there were Poles from the most remote parts of the world – from the US, Canada, Brazil, Italy, from French and British P.O.W. camps, from Russian troops fighting in France, from French African colonies, from the far Harbin and Shanghai. The journey through Germany took several weeks. After crossing the border, the soldiers of the ‘Blue Army’ were disembarking from the train and kissing the Polish soil. Many of them, born in foreign lands, saw it for the first time. The ‘Blue Army’ constituted a considerable part of the Polish Army which under the command of Józef Piłsudski defended the country in 1920 against the Bolshevik invasion.

Spotkanie Generała Józefa Hallera z Naczelnikiem Państwa i Naczelnym Wodzem Józefem Piłsudskim (Warszawa 29 kwietnia 1919).
General Józef Haller's meeting with the Chief of State and Commander in Chief Józef Piłsudski (Warsaw 29 April 1919).

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS *wiepadlegsa*

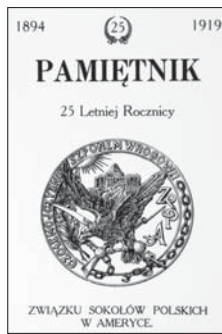
Związek Sokołów Polskich

Polish "Sokół" Association

7 stycznia 1894 roku w Chicago powstał Związek Sokołów Polskich, pierwsza polska organizacja sportowa w USA. Jej celem było podtrzymywanie i rozwijanie świadomości narodowej oraz podnoszenie tężyzny fizycznej Polaków. Sokół propagował ćwiczenia fizyczne i sport, urządzał pokazy i festyny, prowadził działalność kulturalną i samopomocową. Obok Związku Narodowego Polskiego (1880 r.) i Zjednoczenia Polskiego Rzymsko-Katolickiego (1874 r.) był jedną z pierwszych organizacji skupiających polskich emigrantów, którzy przy końcu XIX wieku przyjeżdżali masowo do USA w poszukiwaniu pracy i chleba.

W 1900 r. było ich już ponad 2 miliony. Po okresie rozproszenia organizacyjnego, w grudniu 1912 r. w Pittsburghu doszło do Zjazdu Zjednoczeniowego Sokołów, który zaakceptował patronat Związku Narodowego Polskiego. Siedzibą został położony centralnie Pittsburgh, a prezesem – dr Teofil Starzyński.

W tym czasie Sokół miał już ponad 11 tysięcy członków (368 gniazd), 39 własnych obiektów, 32 boiska sportowe. Ćwiczenia gimnastyczne uprawiali 6 tysięcy sokołów i blisko 500 sokolic. Przy Związku istniało 25 drużyn koszykówki, 230 baseballa, 15 sekcji kolarskich, 14 żywiarskich, a ponadto działało 101 teatrów amatorskich i 95 kółek śpiewaczych.

On 7 January 1894 in Chicago Polish "Sokół" Association was founded as the first Polish sports organization in The USA. Its aim was to maintain and develop the national awareness and general fitness of Poles. „Sokół” propagated physical exercises and sport, organized shows and festivals, was engaged in cultural activities and advocated mutual aid. Together with the Polish National Association (1880) and Polish Roman-Catholic Union (1874) it was one of the first organizations comprising Polish emigrants, who in the 19th century arrived in the USA in great numbers looking for better life and employment. In 1900 there were already 2 millions of them.

After the period of being scattered, in December 1912 in Pittsburgh, the "Sokół" Unification Convention was held, during which the patronate of the Polish National Association was accepted. The headquarters were to be located in Pittsburgh, which was situated in the middle of the country. The president was Teofil Starzyński PhD.

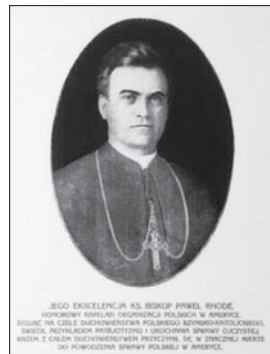
At that time in "Sokół" there were already 11.000 members (368 nests), 39 their own facilities, 32 sports grounds. Gymnastics was practiced by 6.000 male and 500 female members. The Association consisted of 25 basketball and 230 baseball teams, 15 cycling sections, 15 skating sections. Besides there were 101 amateur theatres and 95 singing centres.

Jeden z twórców polskiego Sokola Jan Dobrzański.
One of the founders of the Polish "Sokół" Jan Dobrzański.

Franciszek Gnutkiewicz – the Commander
of the Polish "Sokół" Association in America.

His Excellency Bishop Paweł Rhode, the honorable
chaplain of Polish organizations in America. Together
with all the Polish clergy contributed considerably to
the success of the Polish negotiations in America.

District presidents with the president of the Polish "Sokół" Association in America.

Members
of X Department
of the Polish "Sokół" As-
sociation.

Najmłodsza grupa
ćwiczebna Sokola.

The youngest
exercising group
of "Sokół".

The delegates and the ones who were exercising at the Rally of the Polis "Sokół" Association in America in 1896 in Chicago, Ill.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS *wiepadlego*

Związek Sokołów Polskich

Polish "Sokół" Association

Colonel Teofil Starzyński PhD,
Chairman of the Board
of the Polish "Sokół" Society
and the Polish Army Veterans
in The U.S. Association,
one of the leading activists
advocating the restitution
of Poland.

PULKOWNIK DR. TEOFIL A. STARZYŃSKI
PREZES ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU SOKOŁÓW POLSKICH
STOWARZYSZENIA WETERANÓW ARMII POLSKIEJ W AMERYCE.
JEDEN Z CZŁOŁOWYCH I NAJZASŁUGUJĄCYCH PRACOWNIKÓW
DLA ODRÓDZENIA POLSKI

Pamiątkowa plakietka sokołic
z Nowego Jorku (1932 r.).
A commemorative badge of female
"Sokół" members from New York (1932).

„Czołem Ojczyźnie – szponem wrogowi” – to hasło widniało
na wszystkich sztandarach Sokola.
„Czołem Ojczyźnie – szponem wrogowi” – “with your forehead for your homeland
and with your claw for its enemy” was inscribed on all Falcon banners.

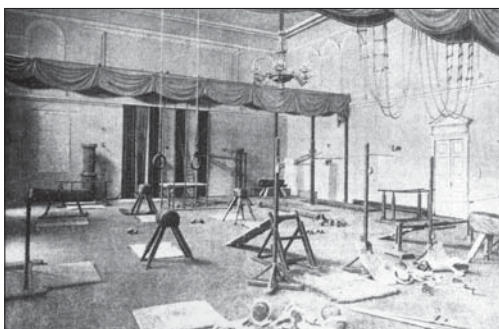
Wizyta amerykańskich sokołów we Lwowie (1910 r.).
A visit of American "Sokół" members in Lvov (1910).

Wizyta amerykańskich sokołów we Lwowie (1910 r.).
A visit of American "Sokół" members in Lvov (1910).

Mundur sokołi z 1900 r.
A "Sokół" uniform from 1900.

Sala gimnastyczna Sokola.
A "Sokół" gym.

The staff of the Polish "Sokół" Association in America in 1919.

Stanisław Biega,
redaktor naczelny
i wydawca „Sokola”
(z lewej)
i Filibert Czajkowski
– delegaci sokołstwa
krajowego odwiedzili
USA w 1909 r.

Stanisław Biega,
the editor-in-chief
and publisher
of "Sokół" and
Filibert Czajkowski –
delegates
of the domestic
"Sokół" movement
visited the USA
in 1909.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS *wiepodległa*

Związek Sokołów Polskich

Polish "Sokół" Association

Wspólne zdjęcie sokołów z gniazda 429 w San Antonio.

A group photograph of "Sokół" members from the nest no. 429 in San Antonio.

The oldest and best organized in the 10th district nest of Polish Female "Sokół" Members no. 103 in Lowell, Mass.

Grupa druhen w strojach ćwiczebnych (1910 r.).
A group of female scouts in the exercising garment (1910).

Sokolice po zajęciach gimnastycznych.
Female "Sokół" members after the gymnastics classes.

Członkinie Sokola - sanitariuszkami.
The female members of "Sokół" as nurses.

Kostium gimnastyczny „Bluna” (początek XX wieku).
A gymnastics garment "Bluna" (the beginning of the 20th century).

Strój ćwiczebny z początków XX wieku.
An exercising garment from the beginnings of the 20th century.

Oficjalny strój sokoli z 1903 r.
An official "Sokół" garment from 1903.

Marta Grosser Karpanty,
pierwsza
podnaczelniczka
Sokola.

Marta Grosser Karpanty
- the first
sub-commander
of "Sokół".

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

niepodległa

W drodze do niepodległości

Road to Independence

„Polacy! Idźcie na bój, na prawy – za ziemię Polską, za pokrzywdzoną!” – wiosną 1917 roku plakaty tej treści, nawołujące do wstępowania w szeregi Wojska Polskiego, ukazały się na murach wszystkich większych miast amerykańskich. Przed punktami werbunkowymi w Chicago, Nowym Jorku, Bostonie, Filadelfii, Detroit ustawiały się długie kolejki ochotników. Początkowy projekt przewidywał utworzenie 100-tysięcznej „Armii Kościuszkowskiej”, w której mieli walczyć Amerykanie polskiego pochodzenia ze wszystkich stanów. Do realizacji tego planu nie doszło i Wydział Narodowy Polski w Chicago zaapelował, by rodacy zgłaszali się do powstałej we Francji „Błękitnej Armii” generała Józefa Hallera. Rozpoczęło się intensywne szkolenie w ośrodkach w Cambridge, Camp Borden, Niagara i Toronto. Pierwszy transport liczący 1200 ochotników z Ameryki powitano we Francji w porcie Bordeaux przy końcu grudnia 1917 roku. Amerykański oddział imponował doskonałym wyposażeniem, świetnym wyszkoleniem i jednolitym umundurowaniem.

“Poles! Go to battle! To a righteous one – for the Polish land, for the wronged one!” – in the spring of 1917 posters with such a slogan calling to arms and joining the Polish Army appeared in all major American cities. In front of military recruitment offices in Chicago, New York, Boston, Philadelphia, Detroit long queues of volunteers formed. The initial plan was to form the 100 000-strong ‘Kościuszko Army’, in which Americans of Polish origins from any U.S. state could fight. The project did not come to fruition and the Polish National Department appealed to Poles to join Gen. Józef Haller’s newly-formed ‘Blue Army’ in France. Intensive training began in Cambridge, Camp Borden, Niagara and Toronto. The first transport consisting of 1200 volunteers from America was welcomed in the port of Bordeaux at the end of December 1917. The American troops impressed with their equipment, excellent training and matching uniforms.

General
Józef Haller
Naczelnny Wódz
Wojsk Polskich.

General
Józef Haller,
Commander-in-
chief of the Polish
Army.

**Polacy! Idźcie na bój
na prawy -
za ziemię Polską, za pokrzywdzoną!**

**POLES! UNDER THE POLISH FLAG ON TO THE FIGHT
"FOR OUR LIBERTY AND YOURS!" ENLIST TO-DAY**

Przed Główną Kwaterą Centrum No. 2-gi w Chicago, Ill.
Sierżant J. Jureczak, sierżant T. Zieliński, "szrapnelkarski" S. Z. Sta-
howski i sierżant J. Deptuła, przed wyjściem z Centrum Chicago do
boju. W środku: Janina Sykta, red. dr. Karol Wachtel, Marja Lecha-

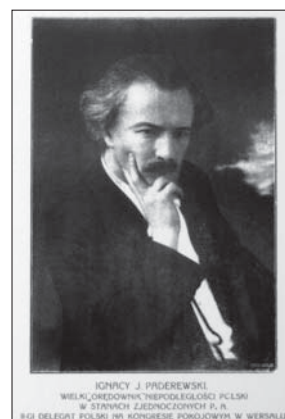

Ksiądz dr.
Jan Więckowski,
I-szy kapelan W.P.,
dziekan Armii
Polskiej
we Francji.

Priest Jan
Więckowski Ph.D.,
the first Polish Army
chaplain, the dean
of the Polish Army
in France.

Przyszli dzień, w którym karabiny ćwiczebne można było zamienić już na prawdziwe.
And once came the day when the practice guns had to be replaced by the real ones.

Ignacy J. Paderewski,
a great advocate
of the independence
of Poland in the United
States, a delegate
of Poland at the Peace
Congress in Versailles.

Porucznik
Stanisław Książę
Poniatowski,
członek Polskiej Misji
Wojskowej z Francji.

Lieutenant Prince
Stanisław Poni-
atowski, a member
of the Polish Military
mission in France.

Sanitariuszki Polskiego Białego Krzyża z przewodniczącą Panią Paderewską na czele.
Polish White Cross nurses with the president, Mrs Helena Paderewska.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

niepodległa

W drodze do niepodległości

Road to Independence

„Śladami Ojców naszych w Szeregach Armii Polskiej za Ojczyzną i Wolność” – pod tym hasłem, odwołującym się do tradycji narodowych prowadzony był werbunek do „Błękitnej Armii” generała Józefa Hallera. Po dwóch latach w jej szeregach było już 80 tysięcy dobrze wyszkolonych żołnierzy gotowych do walki o Niepodległą Polskę. Pochodzili z najbardziej odległych zakątków świata – nie tylko z USA i Kanady, ale także z Brazylii, z włoskich, francuskich i brytyjskich obozów jenieckich, z wojsk rosyjskich i kolonii afrykańskich, a także z dalekiego Harbinu i Szanghaju. W organizacji akcji werbunkowej, a potem w szkoleniu kadr rolę pierwszoplanową odgrywało Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”. Dzięki życzliwości i pomocy władz kanadyjskich już od 1 stycznia 1917 roku prowadzono szkolenie w szkole oficerskiej w Toronto, a wkrótce potem w Camp Borden na specjalnych kursach polskiej Szkoły Podchorążych w Cambridge Springs wypromowano 400 oficerów i podoficerów. Ochotnicy – szeregowcy kierowani byli do kanadyjskiego ośrodka Niagara-on-the-Lake, bądź też do St. John’s lub Old Fort, gdzie w sumie przeszkolono 26 tysięcy żołnierzy. Gniazda Sokola powstawały we włoskich obozach jenieckich, a których przebywali Polacy z armii austriackiej. Dzięki agitacji Sokolów i księży-kapelanów do „Błękitnej Armii” zwerbowano ponad 30 tysięcy ochotników.

“Following in footsteps of our Fathers in the ranks of the Polish army for the Homeland and Freedom” – under this slogan, appealing to national traditions, recruitment to Gen. Józef Haller’s ‘Blue Army’ was conducted. After two years in its ranks there were already 80 000 well-trained soldiers prepared to fight for Independent Poland. They came from the most remote parts of the world – from the US, Canada, Brazil, Italy, from French and British P.O.W. camps, from Russian troops fighting in France, from French African colonies, from the far Harbin and Shanghai. The organisation which played a key part in conducting the recruitment and later on military staff training was the Polish Gymnastic Society ‘Falcon’. Thanks to the kindness and help of the Canadian authorities, military training was conducted in the officers’ school in Toronto, starting as early as January 1, 1917. Soon enough, in Camp Borden during special courses organised by the Polish Officer Cadet School in Cambridge Springs 400 officers and non-commissioned officers were promoted. Volunteers-privates were directed to the Canadian training centre Niagara-on-the-Lake, St. John’s or St. Luke where 26 000 soldiers were trained in total. Falcons’ nests were established in Italian P.O.W. camps, in which Poles from the Austrian-Hungarian Army stayed. As a result of agitation conducted by the Falcons and priests-chaplains 30 000 volunteers were recruited to the Blue Army.

Ignacy Paderewski wita delegację w ratuszu nowojorskim (23 marca 1918).
Ignacy Paderewski welcomes a delegation at the New York City Hall (23 March 1918).

Podchorążowie szkoły w Cambridge Springs w marszu ćwiczebnym.
Cadets from the school in Cambridge Springs on a route march.

Bronisława Wolska z Chicago z synami Edwardem i Stanisławem – najmłodszymi ochotnikami Szkoły Podchorążych Armii Polskiej (1917).

Bronisława Wolska from Chicago with her sons Edward and Stanisław – the youngest enlistees of the Cadet School of the Polish Army (1917).

„STRACENY” – SZKA POLSKA W KANADYJSKIEJ SZKOLE OFICERSKIEJ W TORONTO, ONTARIO.
Słuchacze pierwszego kursu Szkoły Oficerskiej przy Uniwersytecie w Toronto, nazywani Stracenicami. Participants of the first training course of the Officer Candidate School at the University of Toronto, called Desperados.

Instruktorzy Szkoły Podchorążych w Cambridge Springs.
Instructors of the Cadet School in Cambridge Springs.

Zajęcia o broni maszynowej dla przyszłych oficerów w obozie Niagara na Lake (1918).
Lecture on machine guns for future officers at Niagara on the Lake camp (1918).

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

niepodległa

W drodze do niepodległości

Road to Independence

5 czerwca 1917 roku prezydent Francji Raymond Poincaré ogłosił dekret, w którym czytamy: „Na czas wojny utworzona zostaje we Francji autonomiczna Armia Polska, mająca walczyć pod polskim sztandarem i pod najwyższym dowództwem francuskim.” Jej pierwszym dowódcą został francuski generał Louis Archinard (1850-1932). Taki był początek odradzającego się po 123 latach niewoli wojska polskiego, które od koloru mundurów nazywano „Błękitną Armią”. 15 sierpnia 1917 roku w Lozannie powstał Komitet Narodowy Polski z Romanem Dmowskim na czele, który objął zwierzchnictwo nad polskimi oddziałami.

Podobnie jak w innych krajach, do akcji werbunkowej włączył się Sokół, który aktywnie działał na terenach obozów jenieckich, w których przebywało około 7 tysięcy Polaków z armii niemieckiej. Dzięki temu udało się zwerbować 1600 ochotników. Do „Błękitnej Armii” wstępowały także potomkowie polskich emigrantów, zamieszkałych w przemysłowych rejonach Francji. Zimą 1918 roku Armia liczyła już około 10 tysięcy żołnierzy, ponieważ jej szeregi zasilili „Amerykanie” przybyli z USA, „Poznaniacy” z armii niemieckiej, a także żołnierze z brygad rosyjskich. Polskie pułki uczestniczyły w walkach na froncie zachodnim I wojny światowej, wyróżniając się męstwem. Wiosną 1919 roku wyruszyły do Polski oddziały 80-tysięcznej Armii generała Józefa Hallera, by walczyć o niepodległość kraju.

On June 5, 1917, the President of France Raymond Poincaré announced the decree which read: 'For the time of war an autonomous Polish army is to be formed in France – it will fight under the Polish banner and under the French high command.' Its first commander was the French general Louis Archinard (1850-1932). That was the beginning of the restoration of the Polish Army after 123 years of enslavement – the army was called the 'Blue Army' because of the colour of their uniforms. On August 15, 1917, in Lausanne the Polish National Committee was established, headed by Roman Dmowski who took command over the Polish troops. As in other countries, the military recruitment was actively supported by the Falcon, which operated on the territory of P.O.W. camps where around 7 000 Poles from the German army stayed. As a result, 1600 volunteers were recruited. Also, descendants of Polish migrants who had settled in the industrial regions of France enlisted in the 'Blue Army'. In the winter of 1918 the army consisted of around 10 000 soldiers. With the 'Americans' from the U.S., the 'Poznaniacs' from the German army and the soldiers from Russian brigades swelling its ranks, in the winter of 1918 the 'Blue Army' consisted of around 10 000 soldiers. Polish regiments fought on the Western Front of WWI, demonstrating outstanding bravery. In the spring of 1919 the troops of 80 000-strong Haller's Army set off to Poland to fight for its independence.

Żołnierze I Dywizji Strzelców Polskich w drodze do Ojczyzny (kwiecień 1919 r.).
Soldiers of the 1st Polish Rifle Division on their way to their Homeland (April 1919).

Brygada Strzelców Polskich wyruszająca w podróż morską z Nowosybirsk do Odessy (22 listopada 1918).

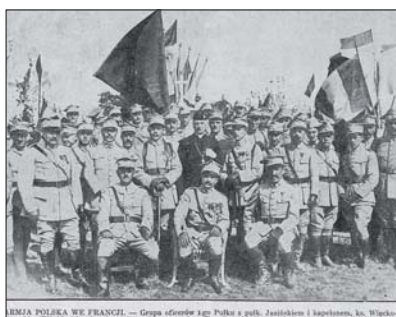
Polish Rifle Brigade embark on a sea voyage from Novosibirsk to Odessa (22 November 1918).

Naczelný Wódz Józef Piłsudski oraz General Józef Haller podczas Święta Zjednoczenia Wojska Polskiego (Kraków, 19 października 1919).
Commander in Chief Józef Piłsudski and General Józef Haller during the Ceremonial of Unification of the Polish Army (Cracow, 19 October 1919).

Polscy oficerowie pod pomnikiem Króla Wiktora Emanuela w Santa Maria Capua Vetere (1918)
Polish officers at the King Victor Emmanuel Monument in Santa Maria Capua Vetere (1918)

Oficerowie i podoficerowie 1 Pułku Strzelców Polskich podczas uroczystości poświęcenia sztandarów (Brienne le Chateau France, 22 czerwca 1918)
Officers and non-commissioned officers of the 1st Polish Rifle Regiment during the ceremony of consecrating the banners (Brienne le Chateau France, 22 June 1918)

Żołnierze 1 Pułku Strzelców Polskich na pierwszej linii frontu w Szampani (lipiec 1918)
Soldiers of the 1st Polish Rifle Regiment on the front line (July 1918)

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

wiepodległa

Ruch sportowy w Ameryce

Sports Movement in America

Chicago to kolebka sportu polonijnego. Tu powstawały pierwsze towarzystwa i kluby. Najstarszym jest Wisła S.A.C., powstały w 1923 r. przy grupie nr 2277 Związku Narodowego Polskiego, noszący początkowo nazwę Polonia Chicago. W owym okresie ZNP rozwinął szeroką działalność sportową, obejmując opiekę nad 92 drużynami baseballa, bowlingu, tenisa, koszykówki, organizując także własne związkowe rozgrywki ligowe. Upowszechnieniem sportu wśród młodzieży zajmowało się też Zjednoczenie Polskie Chrześcijańsko-Katolickie i harcerstwo. Największe sukcesy, obok Wisły S.A.C., zanotowali piłkarze A.A.C. Eagles Chicago, którzy dziewięć razy triumfowali w rozgrywkach Metropolitan Soccer League, a w 1990 r. wywalczyli Puchar USA. Dzisiaj w Chicago jest blisko 50 drużyn piłkarskich, działają także kluby tenisowe, automobilowe, narciarskie, łyżwiarskie, brydżowe. Tradycyjnymi ośrodkami sportowymi są Nowy Jork, Detroit, Cleveland, Filadelfia.

Pierwszy prezes AAC Eagles John Jamroz (1949 r.) i jego następcy.
The first "ACC Eagles" John Jamroz (1940) and his successors.

Chicago is the cradle of Polonia sport. Here the first associations and clubs came to being. The oldest one is Wisła S.A.C., which was created at the group number 2277 of the Polish National Association and was first called Polonia Chicago. At that time the Polish National Association developed its sports activity by taking care of 92 baseball, bowling, tennis, basketball teams, organizing their own Association league tournaments.

Also Polish Christian-Catholic Union and scout movement propagated sport among young people. Apart from Wisła S.A.C. the greatest successes were achieved by A.A.C. Eagles Chicago soccer players, who won in the Metropolitan Soccer League championships 9 times and in 1990 won the Cup of the USA. Today, there are almost 50 soccer teams in Chicago. There are also tennis clubs, automobile clubs, skiing, skating and bridge clubs. The traditional sports centres are New York, Detroit, Cleveland, Philadelphia.

Polonijny zawodowy zespół baseballowy Queens Chicago ze swym opiekunem E. Kolskim. Sponsorem drużyny był późniejszy senator D. Rostenkowski.

Polonia professional baseball team Queens Chicago with their coach E. Kolski. The sponsor of the team was D. Rostenkowski, who later became a senator.

Drużyna baseballowa Związku Narodowego Polskiego.
The baseball team of the Polish National Association.

Piłkarze PAAC – rok 1948.
The PAAC footballers – 1948.

Piłkarze najstarszego klubu polonijnego – Wisły Chicago.

Footballers of the oldest Polonia club in Chicago – Wisła.

Koszykarze ZNP z Cambridge Springs.

Basketball players of the Polish National Association from Cambridge Springs.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS *wiepodległa*

Ruch sportowy w Ameryce

Sports Movement in America

„Siódemka” Eagles – mistrz rozgrywek halowych w sezonie 1961.
The Eagles “Seven” – an indoor champion in 1961.

Siatkarki Eagles Chicago ze swym menadżerem Mattem Adamczykiem.
Volleyball team Eagles Chicago with their manager Matt Adamczyk.

Halina Konopacka
– pierwsza polska złota medalistka olimpijska (Amsterdam 1928).
W czasie wojny wyemigrowała do USA.

Halina Konopacka – Poland's first female Olympic champion (Amsterdam 1928) – emigrated to the USA after the war.

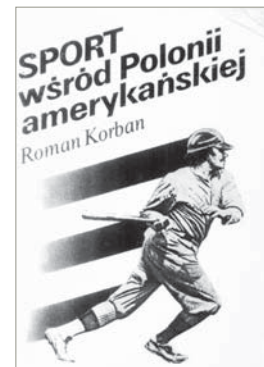

Jeszcze jedna Polonia – z Los Angeles. Na zdjęciu drużyna, która wywalczyła awans do Major Division.

Still another Polonia – from Los Angeles. The picture shows the team which won a promotion to Major Division.

Sportowcy Związku Narodowego Polskiego.
Sportsmen of the Polish National Association.

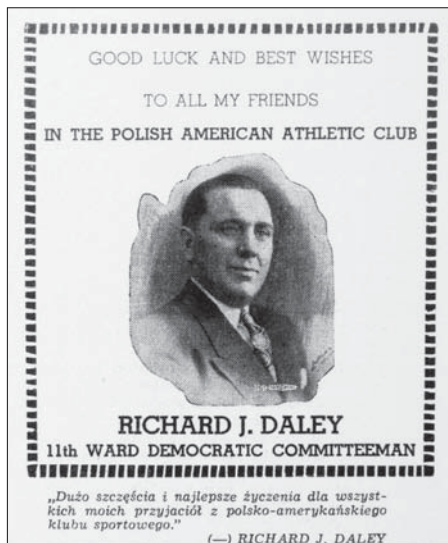

Świetny przed laty lekkoatleta Roman Korban jest autorem wydanej przed 30 laty książki „Sport wśród Polonii amerykańskiej”.

An excellent former athlete – Roman Korban is the author of the book “Sport among Polish community in America” published 30 years ago.

W 1974 r. ówczesny wiceprezydent USA Richard Nixon wśród polskich harcerzy.
In 1974 the Vice-president of the USA Richard Nixon among Polish scouts.

Congratulations from the Mayor Richard J. Daley for Chicago Eagles.

Wiele klubów polonijnych przybiera nazwę Polonia.
Many Polonia clubs take the name “Polonia”.

Polonijny zespół z Chicago w finale mistrzostw USA w bowlingu w 1966 r. w Rochester, N.Y.

A Polonia team from Chicago took part in the final of the USA championships in bowling in 1966 in Rochester N.Y.

Działacze polonijni z Hamtramack Michigan – Adam Ostrowski (z prawej) i Jan Wróbel.

Polonia activists from Hamtramack Michigan – Adam Ostrowski (right) and Jan Wróbel.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

wiepadlego

Ruch sportowy na świecie

Sports Movement in the world

Po II wojnie światowej zaczęły powstawać kluby polonijne w krajach Europy Zachodniej. W Anglii działało ich w pierwszym okresie blisko 40 z Cracovią Melton, Podhalem Londyn i Blyskawicą Swindon na czele. We Francji najsilniejszy klub to KS Marly, powstały w 1947 r. przy Stowarzyszeniu Przyjaźni Francusko-Polskiej. W Holandii kluby polonijne rozwinęły działalność w Bredzie, Utrechcie, a w Niemczech – w Dortmundzie, Bielefeld, Hanau, Ludwigsburgu.

Wiele sukcesów w rozgrywkach lig kanadyjskich odnieśli piłkarze Białego Orła Toronto (rok założenia 1952), Sokoła Toronto i Polonii Hamilton, w Australii zaś triumfowała Polonia Sydney (1949) i Polonia Melbourne (1952).

Szeregi drużyn polonijnych w USA, Kanadzie i Australii zasilali byli gracze I i II-ligowy przybyli z kraju. Kronikarzem sportu polonijnego w USA i Australii jest autor wielu cennych opracowań i publikacji historycznych, były lekkoatleta dr Roman Korban.

After WW II Polonia clubs were created also in European countries. In England alone, there were in the beginning 40 clubs with Cracovia Melton, Podhale London, Blyskawica Swindon. In France the best club was KS Marly, which was created in 1947 at the Polish-French Friendship Society. In Holland, Polonia clubs developed their activity in Bred, Utrecht, and in Germany in Dortmund, Bielefeld, Hanau and Ludwigsburg.

Many successes were achieved in the Canadian leagues championships by soccer players of "Orzeł Biały" from Toronto (founded in 1952), "Sokół" Toronto and Polonia Hamilton, and in Australia the most successful were Polonia Sydney (1949) and Polonia Melbourne (1952). In the Polonia teams in the USA, Canada and Australia players who arrived from Polish first or second league teams often appeared. The annalist of the Polonia sport in the USA and Australia is the author of many valuable publications, a former athlete, Roman Korban PhD.

Żywa jest także tradycja jednego z najstarszych polskich klubów Cracovii. Na zdjęciu Cracovia Zwartberg (Belgia).
The tradition of one of the oldest Polish clubs, "Cracovia", is still alive. On the photo "Cracovia" Zwartberg (Belgium).

Polonia Sydney w latach sześćdziesiątych – jeden z czołowych zespołów piłkarskich w Australii.
Polonia Sydney in the 60s – one of the leading football teams in Australia.

Sokoły Toronto z pucharem. W 1978 r. piłkarze z Sokola triumfowali w rozgrywkach ligi kanadyjskiej (NSL). Prezes klubu Janusz Dorosiewicz (trzeci z prawej) z olbrzymim trofeum.
„Sokół” members from Toronto with a cup. In 1978 "Sokół" football players won in the Canadian league championships (NSL). The chairman of the club, Janusz Dorosiewicz (third on the right) with the huge trophy.

Jeden z założycieli Polonii Sydney Zygmunt Kabar – lwowiak, żołnierz AK, więzień obozu koncentracyjnego w Oranienburgu.
One of the founders of Polonia Sydney Zygmunt Kabar – a former Lvov citizen, the AK army soldier, a prisoner of the concentration camp in Oranienburg.

Członkowie Sokola Marles (Francja). Na czele prezes klubu Władysław Olejniczak.
"Sokół" members from Marles (France). Władysław Olejniczak as the chairman of the club.

Piłkarze Polonii Hamilton, trzeci z lewej stoi Grzegorz Lato.
"Polonia Hamilton" soccer players. Grzegorz Lato as the third on the left.

Polonia Melbourne wicemistrzem Australii!
– Gazety sportowe podawały tę wiadomość na pierwszych stronach.

Polonia Melbourne became vice-champions of Australia!
– sports news newspaper reported the fact on their first pages.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

niepodległa

Najwybitniejsi sportowcy okresu międzywojennego

The greatest athletes of the interwar period

Przed stu laty na zawodowych ringach amerykańskich pojawił się pięściarz o nazwisku Staszek Kiecal.

W 1906 r. zdobył tytuł mistrza świata wagi średniej. Do historii przeszły jego pojedynki z Niemcem Willym Papke i walka z mistrzem świata wszechwag Jackiem Johnsonem. Polski górnik, występujący potem pod nazwiskiem Stanley Ketchell, do dzisiaj uważany jest za jednego z najlepszych zawodników w historii zawodowego boksu. Tradycje polskiego pięściarstwa podtrzymywali potem Eddie Ran, Barney Rosovski, Henryk Chemel-Chmielewski, a także Tony Zale-Zaleski, który w latach 1946-48 toczył zwycięskie pojedynki o mistrzostwo świata.

Wielu sportowców polskiego pochodzenia zrobiło zawrotną karierę za Oceanem. Po występach w Paryżu, Londynie i Petersburgu przyjechał do USA „the powerful son of Poland”, mistrz świata w zapasach Zbyszko Cyganiewicz, który z miejsca podbił serca amerykańskiej widowni. Wielką popularnością cieszyli się również jego brat Zbyszko-Władko Cyganiewicz, Władysław Talun, Władysław Maksymiak.

Sportem nr 1 w USA jest baseball. Największą sławę zdobyli Stanley Musiał, Greg Luźniński, Carl Yastrzemski. Ich nazwiska można znaleźć w kronikach World Series. W 1908 r. podczas Igrzysk Olimpijskich w Londynie brązowy medal w skokach do wody wywalczył startujący w ekipie USA zawodnik pochodzenia polskiego Jerzy Gajdzik. Był on pierwszym Polakiem, który stanął na olimpijskim podium.

Potem medale olimpijskie dla USA zdobywali m.in. ciężarowcy Stanley Stańczyk i Norbert Szymański (1948, 1952), tyczkarz Bob Gutowski (1956), pływak Chester Jastrzemski (1964).

Do grona najwybitniejszych postaci w historii sportu francuskiego zaliczani są piłkarz Raymond Kopaszewski (Kopa), mistrz świata w kolarstwie Jean Stabliński i lekkoatleta Michel Jazy. W Australii gwiazdą sportową jest rekordzista świata w pływaniu Michael Klim.

Stanisław Kiecal (Stan Ketchell) był pierwszym Polakiem, który osiągnął po tytuł mistrza świata w boksie zawodowym. Stanisław Kiecal (Stan Ketchell) was the first Pole to fight for the title of the world champion in professional boxing.

100 years ago there appeared on the American professional rings a boxer whose name was Staszek Kiecat, in 1906 he won the title of the middle-weight boxing world champion. His fights with the German Willi Papke and the heavy weight world champion Jack Johnson are historical. The Polish miner, who appeared as Stanley Ketchell, is still considered to have been one of the best sportsmen in the history of the professional boxing. The tradition of Polish boxing were later maintained by Eddie Ran, Barney Rosovski, Henryk Chemel-Chmielewski, but also by Tony Zale-Zaleski, who in the years 1946-48 held successful fights for the world championship with the champion of KO Rocky Graziano.

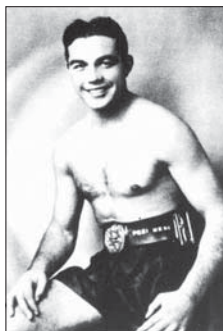
Many sportsmen of Polish descent made a great career in America. Having performed in Paris, London and St. Petersburg, “the powerful son of Poland”, the world champion in wrestling Zbyszko Cyganiewicz came to the USA, where he immediately gained great popularity. He shared this popularity with his brother Zbyszko-Władko Cyganiewicz, Władysław Talun and Władysław Maksymiak.

The number 1 sport in America is baseball. The most famous players were Stanley Musiat, Greg Luźniński, Carl Yastrzemski. Their names were mentioned in the World Series Annuals. In 1908 during the Olympic Games in London the bronze medal in diving was won by a representative of the USA, a man of Polish descent Jerzy Gajdzik. He was the first Pole to stand on the Olympic platform. Afterwards, medals were won for the USA by, among others, weight-lifters Stanley Stańczyk and Norbert Szymański (1948, 1952), a pole-vaulter Bob Gutowski (1956), a swimmer Chester Jastrzemski (1964).

To the most outstanding personalities in the history of French sport belong a soccer player Raymond Kopaszewski (Kopa), a cycling world champion Jean Stabliński and an athlete Michel Jazy. In Australia, the sport star is the record holder in swimming Michael Klim.

Historyczny pojedynek – 15 października 1909 r. na ringu stanął mistrz świata wszechwag Jack Johnson i o 60 funtów lżejszy od niego Stan Kiecal. Po 12 rundach wygrał przez k.o. Johnson, chociaż w pierwszych starciach przeważał „nieustraszony Polak”.
A historical dual – 16 October 1909 in the ring stood the all-weight champion Jack Johnson and Stan Kiecal, who was 60 pounds lighter than hi was. After 12 rounds Johnson won by K.O. although “the fearless Pole” had an advantage in the first rounds.

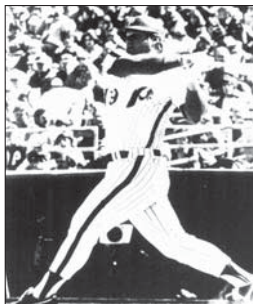
Z wielkim powodzeniem występował na ringach USA mistrz Europy (Mediolan 1937) Henryk Chmielewski (Henry Chemel).
Henryk Chmielewski (Henry Chemel) performed successfully in American rings. Europe Champion (Milan 1937).

Stanisława Walasiewiczówna – córka polskich emigrantów z Cleveland, wychowanka Sokola. Mistrzyni olimpijska w biegu na 100 m (Los Angeles 1932), posiadaczka 10 rekordów świata w biegach, 54-krotna rekordzistka Polski. W 1932 r. nie przyjęła obywatelstwa amerykańskiego i do końca kariery reprezentowała barwy Polski.

Stanisława Walasiewiczówna – a daughter of Polish immigrants in Cleveland brought up in Falcon. The Olympic champion in a 100 sprint (Los Angeles 1932), beat 10 world records and 54 Polish records, in 1932 she rejected the American citizenship and until the end of her career she represented Poland.

Greg Luźniński – jeden z baseballistów polskiego pochodzenia. Występował w World Series w barwach klubu Philadelphia Phillies.

Greg Luźniński – one of baseball players of Polish descent. He played in World Series for Philadelphia Phillies.

Najlepszym tenisistą USA w latach czterdziestych ub. wieku był Frank Parker-Pajkowski. Pięć razy zdobył tytuł mistrza Stanów Zjednoczonych, przez 17 lat utrzymywał się w pierwszej dziesiątce. Dwukrotnie mistrz Roland Garros (1946 i 1949), mistrz Wimbledonu w deblu z Pancho Gonzalesem (1949). O jego sukcesach z dumą donosiła prasa krajowa.

The best American tennis player in the '40s was Frank Parker-Pajkowski. He became the US champion five times and he was among the top ten for 17 years. He was twice the Roland Garros champion and the Wimbledon champion in double with Pancho Gonzales in 1949. His successes were proudly described by the domestic press.

Zbyszko Cyganiewicz mistrz świata w zapasach. Stoczył 1093 zwycięskie walki.

Za oceanem zrobił oszałamiającą karierę i zarobił ponad milion dolarów. Występował na matkach do sześćdziesiątego roku życia.

Zbyszko Cyganiewicz a world champion in wrestling. Hi was successful in 1093 fights. Over the ocean he made an amazing career and earned over one million dollars. He could be watched on the mat until was sixty.

Legendarny baseballista amerykański Stanley Musiał w latach 1946-56 najlepszy gracz Narodowej Ligi Baseballu. W 3026 grach uzyskał rekordową liczbę punktów – 3630. Za życia postawiono mu sżpizowy pomnik w St. Louis. Przez 22 lata Stan Musiał występował w zespole Cardinals St. Louis. W latach sześćdziesiątych był doradcą prezydenta USA ds. sportu.

The legendary American baseball player, Stanley Musiał, in the years 1946-54 he was the best player in the National Baseball League. In 2026 games he beat the record in the number of achieved points 3630. Even when he was alive he was commemorated by a bronze monument in St. Louis. For 22 years he played for Cardinals St. Louis. In the 60s he was an adviser in charge of sport to the President of US.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

wiepodległa

Fundusz Olimpijski

The Olympic Fund

Fundusz Olimpijski to jedna z najcenniejszych inicjatyw w historii PKOl; kryją się za nią wielki patriotyzm, ofiarność i chęć zademonstrowania światu naszej solidarności narodowej. Bez względu na to, pod jaką szerokością geograficzną żyją Polacy, łączy ich miłość do Ojczyzny, a sport jest ważnym elementem tożsamości narodowej. Każdy sukces olimpijski jest przyjmowany z równą radością w Warszawie, jak i Chicago, Montrealu, Sydney czy Londynie. Inicjatorami akcji byli dziennikarz „Stadionu” red. Tadeusz Garczyński i działacz PKOl Stanisław Polakiewicz, którzy wezwali społeczeństwo do zbiórki pieniędzy na wyjazd naszych olimpijczyków na Igrzyska Olimpijskie 1924 r. do Paryża. Apel odbił się szerokim echem w świecie. W USA samorządnie powstał Polski Komitet X Olimpiady 1932 r. w Los Angeles, na czele którego stanęli W. Grabowski i W.J. Miller. Zebrano 9794 dolary, co na ówczesne czasy było sumą znaczącą. Organizacje polonijne Związek Narodowy Polski, Zjednoczenie Polskie Rzymsko-Katolickie i Związek Polek organizowały sprzedaż znaczków i nalepek, a także spotkania z olimpijczykami. Występ naszej ekipy w Los Angeles przyniósł wiele pięknych wyników. Stanisława Walasiewiczówna i Janusz Kusociński byli bohaterami Igrzysk. Ze środków Funduszu Olimpijskiego prowadzone były też przygotowania polskich sportowców do startu w Igrzyskach 1936 i 1940 r.

Tadeusz Garczyński – z jego inicjatywy został utworzony Fundusz Olimpijski.
Tadeusz Garczyński, the initiator of the Olympic Fund.

The Olympic Fund is one of the most noteworthy initiatives in the history of the Polish Olympic Committee. Its existence may be treated as a proof for the outstanding patriotism and generosity of Poles who want to show the power of our national solidarity to the rest of the world. No matter in which part of the globe would the members of the Polish community live, they are united in their love for the Motherland – and sports are an important element of national identity. Each success of Polish athletes during the Olympics is greeted with equal joy and delight in Warsaw as well as in Chicago, Montreal, Sydney or London.

The creation of the Olympic Fund was initiated by Tadeusz Garczyński – a journalist of „Stadion”, and Stanisław Polakiewicz – a Polish Olympic Committee activist. In 1924, those two appealed to Poles to donate money for the national team, which was heading for the Olympic Games in Paris; they received a broad and generous feedback. A couple of years later, in 1932, Polish Committee of the 10th Olympic Games was spontaneously formed in Los Angeles under the lead of W. Grabowski and W.J. Miller. The Committee managed to collect 9794 US dollars, a quite significant sum in those days. Other Polonia organizations, such as the Polish National Alliance, the Polish Roman Catholic Union and the Polish Women's Alliance were trying to raise financial support for Polish sportsmen by selling stamps and stickers or conveying meetings with athletes. Finally, the performance of our team during the 1932 Olympics in Los Angeles has brought many great results; Stanisława Walasiewiczówna and Janusz Kusociński became the heroes of the Games. The Olympic Fund was also financially involved in the preparations and training of the Polish team before the Olympic Games in 1936 and 1940.

Znaczk Funduszu Olimpijskiego z 1928 r.
Olympic Fund's stamp, 1928.

Niezapomniana Marysia Kwaśniewska-Maleszewska do ostatnich dni życia była związana z działalnością społeczną w PKOl.

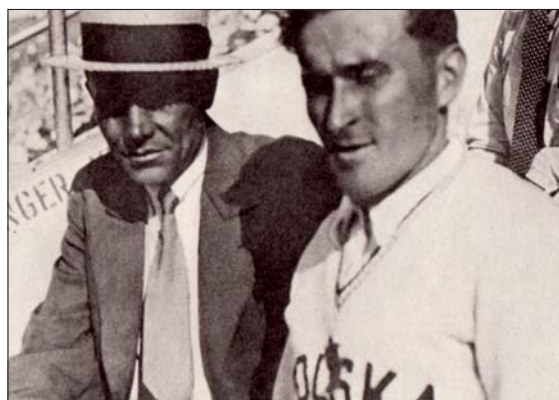
Unforgettable Marysia Kwaśniewska-Maleszewska was involved in the social activities of the Polish Olympic Committee until her last days.

Działacze Funduszu Olimpijskiego z Australii, USA, Szwecji i Wielkiej Brytanii.

Olympic Fund activists from Australia, U.S.A., Sweden and Great Britain.

Na pokładzie statku Pulaski polscy olimpijczycy popłynęli na Igrzyska 1932 r. do USA. Na zdj. pierwsza z lewej w dolnym rzędzie słowna sprinterka Stanisława Walasiewiczówna. Polish athletes travelled to the U.S. for the Olympic Games 1932 on board of SS „Pulaski”. First from the left in the bottom row is Stanisława Walasiewiczówna, famous sprinter.

Mistrz olimpijski Janusz Kusociński i jego najgroźniejszy rywal Fin Paavo Nurmi.
Olympic champion Janusz Kusociński and his most serious competitor, Paavo Nurmi from Finland.

Po II wojnie światowej sportowe kontakty Warszawy z emigracją zostały zamrożone na wiele lat. Dopiero przyjazd ekipy olimpijskiej na Igrzyska 1956 r. do Melbourne przełamał lody. Polonia australijska była oczarowana występami Elżbiety Krzesińskiej, Janusza Sidło, Jerzego Pawłowskiego i ich kolegów. Dzięki staraniom dra Charlesa Walkera (Polonia Melbourne) i działacza Polonii amerykańskiej Toma Ubika (Sokół Michigan) odrodził się Fundusz Olimpijski. W tym okresie PKOl miał poważne kłopoty dewizowe i każdy dolar był na wagę złota. Lata 1960-76 to pasmo sukcesów polskich olimpijczyków, którzy zdobyli ponad 100 medali (30 złotych, 25 srebrnych i 54 brązowe). Osiągnięcia w Rzymie, Tokio, Meksyku, Monachium i Montrealu byłyby niemożliwe bez wsparcia dewizowego środowisk polonijnych. Na konto PKOl wpływały dolarowe wpłaty z najdalszych zakątków świata. W sumie zebrano prawie 1,5 mln dolarów, co – uwzględniając ówczesną sytuację Banku Polskiego – było sumą znaczącą. Przeobrażenia ustrojowe po 1989 r., wprowadzenie gospodarki rynkowej i relatywne obniżenie wartości dewiz sprawiły, że w 1993 r. na miejsce Funduszu Olimpijskiego powołana została Polska Fundacja Olimpijska, zajmująca się promocją i działaniami marketingowymi. Wszystkie koszty związane z wysłaniem ekipy olimpijskiej na Igrzyska pokrywane są przez PKOl, chociaż nie brak głosów, że warto byłoby wrócić do idei red. Tadeusza Garczyńskiego, by Fundusz Olimpijski znów stał się symbolem więzi Polonii z Macierzą.

After World War II the contacts and cooperation between Warsaw and the Polish community abroad have been frozen for many years. It was not until the arrival of the Polish Olympic team to Melbourne in 1956 that the ice has been broken; Poles living in Australia were charmed by the impressive performances of Elżbieta Krzesińska, Janusz Sidło, Jerzy Pawłowski and their colleagues. Thanks to the efforts of Charles Walker (Polonia Melbourne) and the Polish-American activist Tom Ubik (Sokół Michigan), the Olympic Fund was reconstituted. During that period the Polish Olympic Committee was facing serious financial difficulties (especially the exchange of foreign currency was problematic), and every single US dollar was worth a fortune. Despite all these obstacles Polish sportsmen were particularly successful in those hard years: between 1960 and 1976 they managed to win over 100 Olympic medals (30 gold, 25 silver and 54 bronze). Their achievements in Rome, Tokyo, Mexico, Munich and Montreal would have been impossible without the financial support of the Polish diaspora communities. Dollar donations, which helped building the Olympic Fund, were coming from the furthest corners of the world. Finally, a total of almost 1.5 million dollars has been collected – which, keeping the hard situation of the Polish National Bank in mind, was an impressive sum of money. The political transformations after 1989, the introduction of market economy and a relative decrease in the prices of foreign currencies – due to all these factors in Poland's new situation the Olympic Fund was transformed into the Polish Olympic Foundation. Since 1993 the Foundation has taken care of the marketing and promotion of the Polish Olympic team. Today, all expenses concerning sending the national team to the Olympic Games are covered by the Polish Olympic Committee; nevertheless, some activists still admire the long forgotten ideas of Tadeusz Garczyński and advocate the restitution of the Olympic Fund as a symbol of the ties connecting members of the Polish diaspora with their Motherland.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

wiepodległa

Letnie Igrzyska Polonijne

World Summer Polonia Games

Po 1989 r. Igrzyska Polonijne zmieniły swój charakter. Z imprezy, w której uczestniczyli tylko przedstawiciele krajów zachodnich, przekształciły się w ogólnosiątkowe spotkanie młodzieży polskiego pochodzenia.

Po raz pierwszy po wojnie uczestniczyli w nich Polacy zamieszkali na Wschodzie na terenach dawnego Związku Radzieckiego. Wzrósł nie tylko zasięg imprezy, ale także jej ranga i znaczenie. Dopiero teraz Igrzyska mogły spełniać swą misję – w duchu solidarności i patriotyzmu integrować polską młodzież.

W 1991 r. Kraków był miejscem zawodów. Sytuacja ekonomiczna kraju, niestabilny kurs złotówki, wysokie ceny biletów lotniczych – wszystko to sprawiło, że do Krakowa przybyło niewielu uczestników, ale najważniejsze było to, że wśród nich znaleźli się młodzi sportowcy z Wilna, Lwowa, Grodna.

Wielkim przeżyciem dla wszystkich był udział w historycznym spotkaniu papieża Jana Pawła II z mieszkańcami Krakowa.

Kolejne Igrzyska zostały rozegrane w 1997 r. w Lublinie i uświetniły uroczystości 680 rocznicy nadania temu miastu praw miejskich. Startowały ekipy z 25 krajów i zawody otrzymały nową oficjalną nazwę „Światowe Igrzyska Polonijne”. Od tego czasu systematycznie, co dwa lata Polacy mieszkający w różnych częściach świata przyjeżdżają do kraju, by spotykać się na arenach sportowych.

After 1989 Polonia Games changed their character. Instead of a sport event, which gathered only representatives of Western countries, they became a worldwide meeting of young sportsmen of Polish descent. For the first time after World War II Poles from the East, the former Soviet Union countries joined the Games. Not only the scope of the event changed but also its importance and meaning. It was only then that the Games could truly fulfill their mission: to integrate Polish youth in the spirit of solidarity and patriotism.

In 1991 the competition took place in Cracow. The economic situation of Poland, the unstable exchange rate, high prices of airline tickets – due to all these factors only a few athletes managed to attend the Games; nevertheless – what can be regarded as an important achievement – young sportsmen from Vilnius, Lvov and Grodno were among the participants. Coinciding with the sport games, the historic meeting of Pope John Paul II with the inhabitants of Cracow became a great experience also for the sportsmen taking part in the Polonia Games.

The next competition took place in 1997 in Lublin and became part of the celebration of the 680th anniversary of the granting of municipal rights to the city. Among the participants there were athletes from 25 countries and the event was given a new official name: „Polonia World Games”. Since then, systematically every two years Poles living in different parts of the world come to Poland to meet at the sports fields.

Letnie Igrzyska Polonijne / Summer Polonia Games

	Termin Date	Miejsce Location	Uczestnicy Participants	Kraje Countries	Dyscypliny sportu Sports
I	01-06.08.1934	Warszawa	400	13	7
II	17-21.07.1974	Kraków	319	13	11
III	17-20.07.1977	Kraków	320	12	12
IV	15-19.07.1981	Kraków	383	12	11
V	15-20.07.1984	Warszawa	1500	14	11
VI	16.07-01.08.1987	Kraków	1300	29	13
VII	04-12.08.1991	Kraków	271	14	14
VIII	24-31.08.1997	Lublin	600	25	13
IX	23-29.08.1999	Lublin	318	16	12
X	29.07-06.08.2001	Sopot	500	21	17
XI	26.07-02.08.2003	Poznań	700	22	16
XII	06-14.08.2005	Warszawa	1000	28	18
XIII	28.07-04.08.2007	Słupsk, Ustka	1068	26	20
XIV	01-09.08.2009	Toruń	1100	21	23
XV	30.07-06.08.2011	Wrocław	1600	32	28
XVI	04-09.08.2013	Kielce	1340	31	18
XVII	01-08.08.2015	Śląsk	900	29	20
XVIII	22.07-06.08.2017	Toruń	1103	29	22

Polonia Wilno odniosła niejedną sukces.
„Polonia” Vilnius achieved a series of successes.

Pływanie – jeden z najbardziej popularnych sportów.
Swimming – one of the most popular sports.

W drużynie Kanady znalazło się wielu olimpijskich wolontariuszy.
In the Canadian team there were many Olympic volunteers.

Emocje na trybunach.
Emotions in the stands.

Turnieje piłkarskie budzą najwięcej emocji.
Football tournaments arouse the biggest excitement.

Biegi sprinterskie podczas Letnich Igrzysk Polonijnych w Kielcach (2013).
Sprint during Summer World Polonia Games in Kielce.

Sporty wodne mają także wielu zwolenników.
Water sports also have many fans.

Siatkówka plażowa – nowa konkurencja.
Beach volleyball – a new sport.

Wystawa sfinansowana ze środków Stowarzyszenia Wypolnista Polska
The exhibition has been financed by the Association „Polish Community”

Projekt i komentarz / Project & commentary: Zdzisław Chmielewski
Wykonanie / Realization: Ewelina, 01-812 Warszawa, ul. Szafrankowa 9
Zdjęcie: Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie, Wypolnista Polska, Sokił Warszawa,
Polski Komitet Olimpijski, Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego,
Centralna Biblioteka Wypolnista im. Marcjuszka Józefa Piłsudskiego w Warszawie
Pictures: Museum of Sport and Tourism in Warsaw, „Polish Community” Association, Sokił Warsaw,
Polish Olympic Committee, Museum of the Warsaw University
Central Military Library Marshal Józef Piłsudski in Warsaw

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

wiepodległa

Zimowe Igrzyska Polonijne

World Winter Polonia Games

Co dwa lata w najpiękniejszych regionach górskich, w Tatrach i Beskidach, spotykają się przedstawiciele Polonii z całego świata. Zakopane, Szczyrk, Wisła i sąsiadujące z nimi miejscowości goszczą uczestników Zimowych Igrzysk Polonijnych. Swym znaczeniem i zasięgiem impreza ta dorównuje Igrzyskom Letnim i – jak pokazały zawody w 2010 r. w Zakopanem – ma coraz więcej zwolenników.

Pomysł narodził się w połowie lat osiemdziesiątych ubiegłego stulecia i został rozpropagowany przez „Przegląd Sportowy”, który był współorganizatorem imprezy obok Towarzystwa „Polonia” i PKOl. Igrzyska rozgrywane w 1986 i w 1989 r. w Zakopanem zgromadziły na starcie tylko Polaków z krajów Zachodnich. Polacy ze Wschodu dołączyli do polonijnej rodziny dopiero w 2000 r. Po raz pierwszy wystartowali wówczas Polacy mieszkający na terenach dawnego ZSRR – na Litwie, Białorusi i Ukrainie. Ich udział podniósł poziom sportowy zawodów zwłaszcza w narciarstwie klasycznym.

Na trasach Kubalonki święcili oni wiele sukcesów. W latach 2000–2008 zawody rozgrywano w Beskidach i na Śląsku. Z każdym rokiem ich program wzbogacał się o nowe konkurencje, przybywało też uczestników. Podobnie jak Igrzyska Letnie, stały się one skuteczną formą popularyzacji folkloru i okazją do odwiedzenia najciekawszych zakątków kraju. W 2010 r. Igrzyska powróciły do „zimowej stolicy Polski” – Zakopanego, które ma ambicję organizować w przyszłości Igrzyska Olimpijskie i mistrzostwa FIS.

Representatives of the Polish community from all over the world meet every two years in Poland's most beautiful mountain regions – in the Tatra and Beskidy Mountains. Participants in the Winter Polonia Games are hosted in Zakopane, Szczyrk, Wisła and other adjacent settlements. The importance and scope of the event are comparable to the Summer Games and – as the competition in Zakopane in 2010 proved – it gains more and more supporters every year. The idea of the Winter Polonia Games emerged in the mid-1980s and was later promoted by the „Sports Review” daily, which – alongside with the „Polonia” Association and the Polish Olympic Committee – co-organized the event. While the Winter Games of 1986 and 1989 in Zakopane gathered only Poles living in Western countries, in the year 2000 participants of Polish descent coming from the East also joined the Polonia sports community. It was the first time when Poles living in the former Soviet Union – Lithuania, Belarus and Ukraine – took part in the tournament. Their participation raised the level of the competition especially in Nordic skiing – they were particularly successful on the Tracks of Kubalonka. Between 2000 and 2008 the games were taking place in the Beskidy Mountains and in Silesia. Each year the program of the event has been enriched with new competitions and the number of participants has been gradually growing. Similarly to the Summer Polonia Games, the Winter Games have become an effective form of the promotion of Polish folklore and an opportunity for the participants to visit Poland's most interesting locations. In 2010, the Games returned to the „Winter capital of Poland” – Zakopane, which also has the ambition to organize the future Winter Olympic Games and FIS Nordic Ski Championships.

Zimowe Igrzyska Polonijne / Winter Polonia Games

	Termin Date	Miejsce Location	Uczestnicy Participants	Kraje Countries	Dyscypliny sportu Sports
I	16-20.02.1986	Zakopane	135	10	6
II	18-26.02.1989	Zakopane	146	13	8
III	29.02-05.03.2000	Beskidy	300	21	4
IV	01-06.03.2002	Beskidy	650	20	6
V	27.02-04.03.2004	Beskidy	500	20	7
VI	25.02-01.03.2006	Śląsk-Beskidy	700	20	7
VII	01-07.03.2008	Śląsk-Beskidy	850	21	8
VIII	01-06.03.2010	Zakopane	700	22	10
IX	25.02-02.03.2012	Śląsk-Beskidy	620	22	10
X	23.02-01.03.2014	Karkonosze	600	23	10
XI	27.02-05.03.2016	Arlamów	500	19	9
XII	25.02-02.03.2018	Krynica	146	22	8

Najmłodszy uczestnik igrzysk na torze lodowym.

The youngest participant in the Games on the ice-rink.

Trasy narciarskie na Kubalonce należą do najpiękniejszych w Polsce.
Ski tracks of Kubalonka are among the most beautiful in Poland.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

wiepodległa

„Gdziekolwiek nie występowałem – w Japonii, USA czy Kanadzie – zawsze na trybunach znalazła się grupka polskich kibiców. Ich doping pomógł mi wygrać niejedną trudną konkurs” – wspomina najlepszy polski skoczek narciarski, Adam Małysz.

Zgodnie z tradycją Polonia zawsze przyjmowała polskich sportowców z wielką serdecznością. Każdy polski dom stał dla nich otworem. Aby umożliwić wszystkim kibicom kontakty z zawodnikami, PKOl organizuje podczas wszystkich Igrzysk Olimpijskich własne ośrodki informacyjne, gdzie fani mogą spotkać się ze swymi idolami. Do dzisiaj amerykańscy kibice wspominają działalność Polonijnego Centrum Kultury i Promocji Polski w Avondale Estates, które było czynne w okresie Igrzysk 1996 r. w Atlancie. Nie mniejszym powodzeniem wśród kibiców australijskich cieszył się ośrodek Olimpol, działający podczas Igrzysk 2000 r. w Sydney, odwiedzany chętnie nie tylko przez Polaków, ale także przez rodowitych Australijczyków. Zimowe Igrzyska Olimpijskie 2010 r. przyniosły nam historyczny sukces; Justyna Kowalczyk i Adam Małysz byli bohaterami zawodów. Z najdalszych zakątków Kanady i USA przyjeżdżali kibice, aby dopingować ich w walce o medale.

„Wherever I jumped – be it in Japan, the U.S. or Canada – I could always see a group of Polish fans among the audience. Their encouragement helped me win several difficult contests” – recalls the best Polish ski jumper, Adam Małysz.

The members of the Polish diaspora always greet Polish sportsmen with great cordiality. The doors of every Polish house were wide open for them wherever they travelled. In order to facilitate the contact between the athletes and their supporters, during each Olympic Games the Polish Olympic Committee organizes its own information desks where fans have the chance to meet their idols. American sports fans still recall the success of Polonia Culture Center for the Promotion of Poland, which was open for everyone in Avondale Estates during the Olympic Games in Atlanta in 1996. The „Olimpol” Center, created for the Sydney Olympics in 2000, gained similar popularity and was visited not only by Poles, but also Australians.

The Winter Olympics in 2010 became a historic success for Poland due to the spectacular victories of Justyna Kowalczyk and Adam Małysz. Polish fans were coming from the most remote villages of the U.S. and Canada to support their idols in the hard struggle for the Olympic gold.

Polscy sportowcy zawsze mogą liczyć na swych wiernych kibiców.
Polish sportsmen can always count on their loyal fans.

... i gdziekolwiek się pojawią, są gorąco witani.
...and wherever they come, they are greeted warmly.

Wspólny doping Polaków z kraju i przedstawicieli Polonii.
Poles and Polish expatriates together encourage their favorite sportsmen.

Gorący doping dla polskich piłkarzy ręcznych podczas meczu Polska-Niemcy (lipiec 2010, Chicago).
Passionate encouragement for Polish handball players during the match with Germany (July 2010, Chicago).

Podczas Igrzysk Olimpijskich 1996 w Atlancie znakomicie pracował Ośrodek Promocji Kultury i Sportu Polskiego.
During the Olympic Games in Atlanta in 1996 the Center for the Promotion of Polish Sports and Culture worked excellently.

Justyna Kowalczyk – zdobywczyni trzech medali olimpijskich w Vancouver – podbiła serca Polonii kanadyjskiej i amerykańskiej.
Justyna Kowalczyk – winner of three Olympic medals in Vancouver – won the hearts of Poles who live in Canada and America.

Adam Małysz ma miliony kibiców na całym świecie.
Adam Małysz has got millions of fans all around the world.

Nowy idol kibiców – Kamil Stoch.
Kamil Stoch – a new fan's idol.

Sport Polonijny

ŁĄCZY NAS

niepodległa

Polonijne Igrzyska Młodzieży Szkolnej im. Jana Stypuły

Polonia Youth School Games them. Jan Stypuła

Jedną z najciekawszych, choć do niedawna pozostającą w cieniu innych imprez sportowych, są Polonijne Igrzyska Młodzieży Szkolnej im. Jana Stypuły. Począwszy od 2000 roku, kiedy tylko zakończy się zająć szkolne, przyjeżdża do Łomży młodzież z Białorusi, Litwy, Łotwy, Estonii, Ukrainy i Rosji, by startować w zawodach. Wiek uczestników od 10 do 16 lat. W tej imprezie nie medale i zwycięstwa są najważniejsze, liczy się przede wszystkim udział.

Dla wielu uczestników, a zwłaszcza tych najmłodszych jest to pierwsza wizyta w kraju ich dziadków i pradiadków, kraju, który znali tylko ze starych rodzinnych albumów.

Pomysłodawcą i organizatorem imprezy był senator RP Jan Stypuła – wielki przyjaciel sportu i zasłużony popularyzator kultury. Początkowo był to tylko skromny turniej tenisa stołowego. Dziś program imprezy obejmuje dziewięć dyscyplin sportu: lekkoatletykę, pływanie, strzelectwo, tenis stołowy, szachy, zapasy, piłkę nożną, koszykówkę i siatkówkę. Jak we wszystkich imprezach, organizowanych przez „Wspólnotę Polską” imprezom sportowym towarzyszy bogaty program kulturalno-edukacyjny. Młodzież przybyła ze Wschodu ma okazję zwiedzić piękną ziemię łomżyńską, poznać jej bogatą kulturę i liczne zabytki. Podczas igrzysk organizowane są wieczory autorskie, spotkania z ciekawymi ludźmi, wystawy i pokazy filmowe, a także imprezy o charakterze integracyjnym, podczas których młodzież łomżyńska spotyka się z młodzieżą ze Wschodu.

One of the most interesting sports events yet, until recently, in the shadow of other sport competitions, is the Jan Stypuła Polonia School Youth Games. Since 2000, right after the end of the school year, young people from Belarus, Lithuania, Latvia, Estonia, Ukraine and Russia have been coming to Łomża to participate in the event. The contestants are 10 to 16 years old. In this event medals or winning are not the most important – what really matters is participation.

For many contestants, especially the youngest ones, it is the first visit to the land of their grandparents and great-grandparents – the land that they have known only from old family albums.

The initiator and organiser of the event was Senator Jan Stypuła – a true friend of sport and a renowned populariser of culture. At first it was just a modest table tennis tournament. Today the event's programme comprises nine sports disciplines: athletics, swimming, shooting sports, table tennis, chess, wrestling, football, basketball and volleyball. Similarly to other events organised by 'Wspólnota Polska' ('Polish Community'), sporting events are accompanied by diverse cultural and educational activities. Young people from Eastern Europe have the opportunity to explore the beautiful surroundings of Łomża, get to know its rich culture, numerous monuments and places of interest. During the Games activities such as meet-the-author sessions, meetings with interesting people, exhibitions, film shows are organised as well as integration events for the Łomża youth and the young guests from the East.

